

lægger Hartkornsbrugerne endnu større Afsavn for at tilfredsstille de større Fordringer, som Skolelærerne have. Ganske vist have Hartkornsbrugerne ikke noget imod, at Skolelærerne faa forbedret Lønninger, saa snart det kan ske paa en anden Maade end ved at paalægge Hartkornsbrugerne en Merudgift, f. Eks. hvis vi paa Finansloven eller paa anden Maade ydede en større Statsunderstøttelse. Og det turde ogsaa være et Spørgsmaal, om det ikke snarere paahviler Staten end Hartkornet at lønne Lærerne. Vi se jo, at der for Øjeblikket er en stærk Strøm fra Landet ind til Byerne. Hartkornsbrugerne betale Penge for Oplæring af den Ungdom, der saa gaar bort fra dem og gaar ind til Byerne. Der er da noget urimeligt i at blive ved at sætte Ydelsen for Hartkornet op samtidig med, at Trangen til at beholde de Folk hjemme paa Landet bliver større og større. Jeg kan, som sagt, af ovennævnte Grunde ikke stemme for denne Skolelov, og det er dette, jeg her i Korthed har villet motivere.

Olesen: Inden denne Lov forlader dette høje Ting, vil jeg gerne have Lov til at sige et Par Ord. For det første vil jeg da sige det, at Loven betegnes ude omkring i Landet som en Skolelov, og der er mange, der spørge: Faa vi en Skolelov i Aar? Oprindeligt begyndte dette Forslag jo som en Skolelov, men det er jo svundet ind til at blive en Lønningslov. Nu vil jeg ikke udtale mig om dette, men naar der tillige siges, at dette høje Ting har slaet saa meget af paa sine Fordringer og strakt sig saa vidt, for at vi kunne faa denne Skolelov, saa kan jeg ikke anerkende det. Derimod synes jeg som gammel Demokrat, at vi maa have slaet en forfærdelig Masse af paa det, som vi oprindeligt tænkte os ved en Skolelov. Oprindeligt naar vi saaledes ude i Befolkningen drøftede de enkelte Punkter paa Skoleloven, saa vilde vi jo saa gerne blandt andet have den ordnet saaledes, at vi kunde blive fri for den dogmatiske Religionsundervisning, saa denne kunde blive henlagt til bibelhistoriske Fortællinger. Det have vi strøget, paa dette Punkt have vi givet efter. — Vi vilde ogsaa gerne have

haft en Skolekommission valgt paa 5 eller 7 Medlemmer, for at den kunde tage sig af Skolevæsenet, thi det har været vor Tanke hele Tiden, at vi vilde gerne have, at Almueskolen kunde staa i god Forstaaelse med Beboerne, saa at de ligesom kunde faa mere Sans for Skolen, tage sig mere af den og glæde sig mere over den, medens de nu ere blevne mere fremmede for den. Men ogsaa denne Fordring have vi strøget, saa den er ikke mere. — Man har dernæst indskrænket Betingelserne for at blive Lærer, saaledes at han nu skal være 25 Aar og have holdt Skole i 4 Aar for at kunne faa et Første- og Enkelærerembede o. s. v. — Der er saa et andet Punkt, vi tænkte paa, og det var det, at vi saa saaledes paa Lønningssagen, at det var rart, om en Del af Lønningerne var flydende, det vilde, som det blev udtalt af et æret Medlem i det andet Ting, vær en rar Spøre for enhver Lærer, saa at han ikke kunde sætte sig hen og nyde sit Embede uden maaske at gøre Gayn til Gængæld. Enkelte Steder kan den private Skole være blomstret op, medens den kommunale Skole næsten staaar tom. Dette har man fundet meningsløst, og derfor vilde man gerne have noget af Lønningen flydende, men ogsaa det er strøget. — Der var en anden Ting, som jeg i alt Fald nævnedes første Gang, Lovforslaget var for her i Tinget, og som flere med mig, ogsaa blandt Lærerne, gerne vilde have anderledes. Vi ønskede nemlig at Kirkesangerbestillingen skulde skilles fra Lærerstillingen; i mange Tilfælde kan det nemlig være pinligt baade for Lærer og Præst at være sammen, og vi syntes den Gang og synes endnu, at naar en Lærer gaar 6 Dage om Ugen i sin Skole, skulde han have Lov til at være fri den syvende. Ogsaa dette er strøget. — Vi drømte ogsaa om, at en Lærer, som Folk bleve kedede af, som ikke var dygtig til sin Gerning, og som man gerne vilde af med paa den ene eller anden Maade, skulde man have en Udvej til at blive af med, dog saaledes, at Læreren nogenlunde kunde være skadesløs, medens Forældrene kunde faa den Lærer, de helst vilde have. Men ogsaa dette er strøget. — Vi have endvidere hele Tiden været imod at faa en Inspektør eller Kon-